

ДОСЛІДНИЦЬКА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ВЧИТЕЛЯ МАТЕМАТИКИ

11. Gui, M., Fasoli, M. & Carradore, R. (2019). "Digital Well-Being": Developing a New Theoretical Tool For Media Literacy Research. *Italian Journal of Sociology of Education*. No. 9 (1). 165 p. [in English].

12. Helsper, E. & Whitty, M. (2010). Netiquette within married couples: agreement about acceptable online behavior and surveillance between partners. *Computers in Human Behavior*, No. 26 (5), pp. 916–926. [in English].

13. Scheuermann, L. & Taylor, G. (1997). Netiquette. *Internet Research*. No. 7. (4), pp. 269–273. [in English].

14. Tapscott, D. (2009). *Growing Up Digital: The Rise of the Net Generation* D. Tapscott. New York; Mc Graw Hill, 336 p. [in English].

Стаття надійшла до редакції 04.04.2024

УДК 37.011.3-051+51:316.476

DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2024.300557>

Михайло Повідайчик, кандидат економічних наук,
доцент кафедри кібернетики і прикладної математики
Ужгородського національного університету

ДОСЛІДНИЦЬКА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ВЧИТЕЛЯ МАТЕМАТИКИ

У статті подано авторське визначення поняття конкурентоспроможності вчителя математики. Проаналізовано особливості науково-дослідницької діяльності педагога, визначено її функції за сферами його професійних практик. Розкрито сутність поняття "дослідницька компетентність" та її складові – загальні (інтегральні, міжособистісні, особистісні), професійні дослідницькі компетенції (здатність проектувати і конструювати освітній процес, формувати дослідницьку компетентність школярів).

Ключові слова: вчитель математики; дослідницька компетентність; загальні і професійні дослідницькі компетенції; конкурентоспроможність; науково-дослідницька діяльність.

Рис. 2. Літ. 13.

**Mykhailo Povidaichyk, Ph.D. (Economics), Associate Professor of the
Cybernetics and Applied Mathematics Department,
Uzhhorod National University**

RESEARCH COMPETENCE AS A COMPONENT OF COMPETITIVENESS OF MATHEMATICS TEACHERS

The article presents the author's definition of the concept of competitiveness of mathematics teachers and defines its content. It is substantiated that an important component of competitiveness is the teacher's research competence. The essence of the concept of scientific research activity of the teacher is analyzed, its functions are defined according to the spheres of the teacher's professional activity (analytical, orientational, prognostic, informational, innovative, projective, system-oriented, reflective, optimization, professional development).

The content of the scientific research activity of a teacher at the theoretical and empirical levels is outlined. The research competence of a mathematics teacher is considered as an integrated concept that characterizes the desire and readiness of the teacher to realize his potential (knowledge, skills, experience, personal qualities) to solve professional tasks through the application of research practices in professional activities. It involves the ability to act expediently in accordance with the requirements of research, methodically, organized and independently solve research tasks, evaluate the results of one's own research activities. The components of the mathematics teacher's research competence are determined – general and professional research competences. General: integral (competencies in mastering knowledge, predicting results, building hypotheses, choosing optimal ways to solve problems and their implementation, critically evaluating and explaining the obtained results), interpersonal (competencies in relation to institutional norms of social organization and regulation, current models of social prestige, completeness and freedom of language of social communication), personal (leadership qualities, creativity, ability to work independently, desire for success, initiative, entrepreneurship). Professional research competences (the ability to design and construct the educational process, to form the research competence of schoolchildren).

Keywords: scientific research activity; teacher of mathematics; competitiveness; research competence; general and professional research competencies.

Постановка проблеми. У сучасних умовах реформування загальної середньої освіти України важливою складовою конкурентоспроможності вчителя математики є дослідницька компетентність. Як зазначається у Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти “Нова українська школа” на період до 2029 р. (2016), сучасні випускники ЗЗСО повинні володіти навичками застосування наукового методу, спостереження, аналізу, формулювання гіпотез, збирання даних, експериментування, аналізу результатів. Необхідність формування цієї якості визначена також впровадженням в українські школи Концепції STEM-освіти, яка спрямована на формування у школярів критичного і алгоритмічного мислення, навичок оброблення інформації й аналізу даних, інноваційності, що вимагає від педагога володіти навичками науково-дослідницької діяльності та способами формування дослідницьких здібностей учнів.

Однак серед компетентностей вчителя, визначених проєктом Стандарту вищої освіти України, першого (бакалаврського) рівня, галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями) (2023), дослідницька компетентність вчителя математики знайшла тільки опосередковане вираження. Щодо Професійного стандарту за професіями “Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти”, “Вчитель закладу загальної середньої освіти”, “Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)” (2020), то в ньому також чітко не окреслено дослідницьку компетентність як провідну якість сучасного вчителя ЗЗСО. Проте вона є ключовою для формування інших компетентностей, які уможливають ефективну педагогічну діяльність вчителя математики.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз джерельної бази з проблеми дослідницької компетентності вчителів свідчить про значний інтерес до неї як вітчизняних, так і зарубіжних науковців. Так, різні аспекти науково-дослідницької діяльності педагогів вивчають О. Антонюк, С. Борг, Н. Дяченко, Н. Мирончук, Д. Фріман, О. Шквир, О. Ярошенко. Деякі питання математичної освіти висвітлені у працях Т. Годованок, С. Кушнірук, Ю. Рамського, О. Семеніхіної, З. Слєпкань, Г. Сливки-Тилишак, Ю. Триуса. Особливості виконання наукових досліджень у професійній діяльності вчителів математики розглядають В. Базурін, Г. Ковтун, О. Мартиненко, О. Норкіна, В. Прошкін. Незважаючи на наявність низки досліджень у галузі науково-дослідницької діяльності педагогів, залишилося поза увагою вчених питання розвитку дослідницької компетентності вчителя математики як складової його конкурентоспроможності.

Мета статті – вивчення феномену дослідницької компетентності як провідної якості конкурентоспроможного вчителя математики.

Виклад основного матеріалу. На сьогоднішній день конкурентоспроможність (КС) вчителя математики (ВМ) є необхідною якістю, яка передбачає здатність застосовувати математичні знання і педагогічні вміння у процесі реалізації педагогічної діяльності на високому рівні професійної мотивації, соціально-культурних, лідерських і підприємницьких здібностей з урахуванням сучасних тенденцій в освітній сфері (цифровізації, полікультурності, інноваційності), що надає переваги в конкурентних відносинах у професії [8].

На підставі теорії “п’яти сил” М. Портера визначено п’ять чинників, які зумовлюють сформованість у ВМ якостей конкурентоспроможного педагога: конкуренція в освітній сфері (психолого-педагогічна, предметно-методична компетентності, професійна спрямованість); потенційні конкуренти (конкурентологічна, полікультурна, цифрова, дослідницька компетентності); нові форми, моделі навчання, напрями освітньої діяльності (професійна мобільність, здатність до навчання упродовж життя, інноваційна, рефлексивна компетентності); роботодавці (соціальна, культурна, підприємницька, лідерська компетентності); споживачі освітніх послуг (компетентність педагогічного партнерства, особистісні здібності до педагогічної діяльності) [8].

Отже, дослідницька компетентність є невід’ємною складовою КС ВМ. Педагог має бути компетентним у сфері методології наукового дослідження, брати активну участь в інноваційних процесах, сприймати та самостійно генерувати нові ідеї, вміти їх науково обґрунтувати, організувати дослідницьку діяльність учнів тощо.

Науково-дослідницька діяльність (НДД) вчителя, як підкреслює О. Тимченко, є здатністю створювати ефективну педагогічну систему через дослідницьку роботу, вміння розробляти програму експерименту та реалізувати її, а також процес удосконалення масової педагогічної практики на основі отриманих результатів експерименту. НДД є особливим видом діяльності педагога, що відрізняється від дидактичної, виховної, але наближена до наукової за своїм складом, функціями та технологіями виконання [12].

Британський учений Д. Фріман розглядає процес викладання як особливу форму дослідження і зазначає, що воно докорінно відрізняється від НДД фахівців інших галузей, оскільки перші постійно залучені до безперервного аналізу явищ і процесів, які відбуваються у середовищі учнів, у педагогічному колективі та в освітньому просторі, загалом [13, 92]. НДД вчителів розглядається як частина їхньої повсякденної роботи в школі.

ДОСЛІДНИЦЬКА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ВЧИТЕЛЯ МАТЕМАТИКИ

Підкреслимо, що зазначені дослідниками особливості НДД слугують основою для визначення її функцій у процесі педагогічної діяльності ВМ (рис. 1).

Рис. 1. Функції НДД за сферами професійної діяльності педагога.

Визначені функції НДД уможливають впровадження наукових відкриттів в освітню практику, забезпечують оптимальне розв'язання проблем, які виникають перед учителем у різних педагогічних ситуаціях, дозволяють прогнозувати зміни в освітньому процесі та освітній системі загалом, сприяють саморозвитку, самореалізації, особистісно-професійному зростанню [10].

Зміст НДД ВМ можна представити як сукупність двох взаємозалежних видів діяльності: теоретичної і експериментальної. Теоретична НДД передбачає здатність виконувати теоретичні дослідження, формулювати суть проблеми, мету, об'єкт, предмет, робочу гіпотезу, завдання дослідження; дискутувати, відстоювати власну точку зору з певного методологічного питання, педагогічної проблеми; аналізувати свою НДД (виконувати методологічну рефлексію); моделювати освітній процес.

Експериментальна НДД визначає володіння ВМ методами педагогічного дослідження, вміннями організувати педагогічний експеримент, здатністю використовувати методи математичної статистики, відповідне програмне забезпечення, узагальнювати результати наукової розвідки, оформляти їх у формі статті, доповіді на наукових заходах.

Отже, НДД є важливою складовою діяльності ВМ, яка реалізується на теоретичному і експериментальному рівнях, а її виконання передбачає сформованість високого рівня дослідницької компетентності.

У науковій літературі дослідницьку компетентність педагога розуміють як характеристику фахівця, яка визначає володіння ним уміннями та способами НДД на рівні технології з метою пошуку знань для виконання освітніх завдань, побудови освітнього процесу відповідно до цілей сучасної освіти, місії освітнього закладу, бажаного освітнього результату. Це комплекс якостей, необхідних для виконання НДД чи здатність здійснювати цілеспрямовану дослідницьку діяльність (реалізувати пошуково-дослідницьку функцію, розв'язувати дослідницькі завдання) [4; 7].

У широкому сенсі під дослідницькою компетентністю розуміють інтегральну якість, яка передбачає здатність виконувати професійні завдання, що виникають у реальній педагогічній діяльності з використанням знань, професійного досвіду, цінностей. Це вміння добирати адекватні меті та завданням методи дослідження й обробки даних, аналізувати наукові факти, обговорювати та інтерпретувати результати дослідження, впроваджувати їх у практику [11].

Отже, дослідницька компетентність є міждисциплінарною, іноді надпредметною категорією, а необхідність володіння нею обґрунтована для різних професійних галузей.

Опрацювання результатів наукових розвідок дало можливість узагальнити позиції низки науковців, щодо розуміння дослідницької компетентності педагога та визначити її як складне, інтегроване поняття, що характеризує прагнення та

ДОСЛІДНИЦЬКА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ВЧИТЕЛЯ МАТЕМАТИКИ

готовність педагога реалізувати свій потенціал (знання, уміння, досвід, особисті якості) для виконання професійних завдань через застосування дослідницьких практик у фаховій діяльності [3; 6].

Ми будемо розуміти дослідницьку компетентність як інтегральну характеристику ВМ, що передбачає високий рівень володіння сукупністю дослідницьких компетенцій та готовність до їх застосування у педагогічній діяльності.

Розглянемо модель дослідницької компетентності ВМ як сукупність здатностей, які необхідні

для НДД у процесі фахової діяльності та уможливають КС педагога на ринку освітньої праці. Підкреслимо, що в науковій літературі бракує розвідок щодо дослідницької компетентності ВМ. Тільки окремі аспекти розглядають В. Базурін [1], Норкіна [7]. У розглянутих працях зазначених дослідників простежуються такі дослідницькі компетентності ВМ загальні (інструментальні, міжособистісні, особистісні) та професійні компетенції фахівця-дослідника (рис. 2).

Рис. 2. Дослідницька компетентність педагога.

До загальних компетенцій (базових, ключових, універсальних та ін.) фахівці відносять здібності, що ґрунтуються на знаннях, досвіді, цінностях, схильностях, які набуваються у всіх типах освітньої практики; володіння методологією і термінологією з окремих галузей знань та ін. Загальні компетенції, необхідні для професійної та наукової діяльності, їх ми поділяємо на інструментальні, міжособистісні та особистісні [2; 9].

Під інструментальними компетенціями (мають інструментальну функцію) розуміють когнітивні здібності, тобто сприйняття та використання ідей та думок, методологічні здібності – організація часу, прийняття рішень, вибір стратегії навчання тощо, технологічні навички (включаючи використання різних технічних засобів та роботу з комп'ютером), лінгвістичні навички.

Розглядаючи інструментальні компетенції дослідницької компетентності з позиції діяльнісного підходу, при якому вихідним методом вивчення психіки виступає аналіз перетворень психічного відображення особистості, ми поділяємо їх на такі групи: компетенції з оволодіння знаннями, передбачення результатів, побудови гіпотез, вибору оптимальних шляхів вирішення проблеми та їх реалізації, критичного оцінювання та пояснення отриманих результатів.

Міжособистісні компетенції відображають соціальні навички та здатність реалізувати їх у НДД.

Від ступеня сформованості міжособистісних компетенцій залежить можливість дослідника працювати в команді, адекватно вибудовувати міжособистісні відносини, а також відданість суспільним й етичним вимогам. Деталізуємо структуру міжособистісних компетенцій у такій формі:

- компетенції стосовно інституційних норм соціальної організації та регулювання – основних соціальних інститутів, економічних, політичних, правових і конфесійних структур, установ та ієрархій;

- компетенції, визначені конвенційними нормами соціального регулювання – національними традиціями, суспільною мораллю, світоглядом, цінностями, оцінними критеріями, нормами етикету, звичаями;

- компетенції актуальних зразків соціальної престижності – моди, іміджу, стилю, кумирів, гендерних символів, інтелектуальних та естетичних течій;

- компетенції повноти і свободи володіння мовами соціальної комунікації – розмовною (усною та письмовою), мовами прийнятих у певній спільноті етикету й церемоніалу, політичною, релігійною, соціальною та етнографічною символікою, мовами атрибутики престижності, соціального стилю, моди тощо [5].

Щодо особистісних компетенцій, то до них відносимо лідерські якості, креативність, здатність

ДОСЛІДНИЦЬКА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ВЧИТЕЛЯ МАТЕМАТИКИ

працювати самостійно, прагнення успіху, ініціативність, підприємливість та низку інших.

Професійні дослідницькі компетенції педагога містять сукупність таких компонентів:

1) компетенції, пов'язані з проектуванням і конструюванням освітнього процесу: вміння проектувати зміст професійної діяльності через виконання дослідницьких розвідок; здатність прогнозувати результати діяльності;

2) компетенції, пов'язані з формуванням дослідницької компетентності школярів: вміння організувати дослідницьку діяльність учнів у процесі вивчення математичних дисциплін.

Враховуючи вищезазначене, особливості професійної діяльності ВМ, а також власний досвід роботи, виокремимо певні показники дослідницької компетентності, якими повинен володіти ВМ:

- інтерес до розв'язання математичних дослідницьких задач та організації НДД у середовищі школярів;

- сукупність знань про методи наукового пізнання, логічні і евристичні методи та вміння їх застосувати при розв'язанні математичних задач;

- здатність визначати послідовність і зміст етапів дослідницької діяльності школярів у процесі вивчення математики;

- спроможність аналізувати і оцінювати власну діяльність при розв'язуванні математичних задач різної складності та організації НДД школярів;

- ініціатива, самоорганізація в процесі вдосконалення знань, умінь і досвіду педагогічної діяльності через НДД.

Висновки і перспективи подальших розвідок.

Сформованість високого рівня дослідницької компетентності надає педагогам можливість раціонально підходити до виконання професійних завдань, спостерігати та аналізувати інноваційні процеси в освіті, орієнтуватися на вивчення практичного досвіду інших дослідників, впроваджувати кращі зразки в практичну діяльність. Виконання вчителями математики НДД становить цінність як для саморозвитку особистості педагога у сфері професійної діяльності, так і модернізації системи освіти загалом. Подальші наукові розвідки вбачаємо у виявленні ефективних шляхів формування дослідницької компетентності ВМ в процесі післядипломної педагогічної освіти і самоосвітньої діяльності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Базурін В.М. Показники вагомості інформаційно-комунікаційних технологій для розвитку дослідницьких умінь майбутніх учителів математики і фізики. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2009. № 4 (12). С. 295–302.

2. Ваколя Т.І. Сутність і структура дослідницьких компетентностей майбутнього вчителя початкових класів. *Наука і освіта*. 2011. № 7. С. 14–17.

3. Головань М.С., Яценко В.В. Сутність та зміст поняття “дослідницька компетентність”. *Теорія та методика навчання фундаментальних дисциплін у вищій школі* : зб. наук. пр. 2012. Вип. VII. С. 55–62.

4. Карпова Л. Дослідницька компетентність вчителя Нової української школи. *Молодь і ринок*. 2019. № 1 (168). С. 85–89.

5. Москаленко В.В. Соціалізація особистості: монографія. Київ : Фенікс, 2021. 540 с.

6. Ніколаєва Л. Теоретичні аспекти науково-дослідницької діяльності студентів магістратури. *Проблеми підготовки сучасного вчителя*. 2011. № 4 (2). С. 178–184.

7. Норкіна О.В. Розвиток дослідницької компетентності вчителів математики засобами інформаційно-комунікативних технологій : автореф. дис... канд. пед. наук : 13.00.04. Умань, 2017. 23 с.

8. Повідайчик М.М. Сутність і зміст конкурентоспроможності вчителя математики в контексті теорії конкуренції “п’яти сил” М. Портера. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: “Педагогіка. Соціальна робота”*. 2023. Вип. 1 (52). С. 148–153.

9. Раков С.А. Математична освіта: компетентнісний підхід з використанням ІКТ : монографія. Харків : Факт, 2005. 360 с.

10. Семакова Т., Сліщенко О. Науково-дослідницька робота як шлях формування професійної компетентності викладача. *Інформаційні технології в освіті, науці та виробництві*. 2012. Вип. 1 (1). С. 124–127.

11. Сисоєва С.О., Козак Л.В. Розвиток дослідницької компетентності викладачів вищої школи : навч. посібник. Київ : ТОВ “Видавниче підприємство “Едельвейс”, 2016. 155 с.

12. Тимченко О. Науково-дослідницька діяльність учителя як засіб його професійного самовдосконалення. *Освіта дорослих: світові тенденції, українські реалії та перспективи*: монографія. Київ-Харків : Харківський нац. пед. університет ім. Г. Сковороди, 2020. С. 456–461.

13. Freeman D. *Doing Teacher Research: From Inquiry to Understanding*. Boston : Heinle and Heinle Publishers, 1998. 258 p.

REFERENCES

1. Bazurin, V. M. (2009). Pokaznyky vahomosti informatsiino-komunikatsiinykh tekhnolohii dlia rozvytku doslidnytskykh umin maibutnykh uchyteliv matematyky i fizyky [Indicators of the importance of information and communication technologies for the development of research skills of future teachers of mathematics and physics]. *Information technologies and teaching aids*. No. 4(12). pp. 295–302. [in Ukrainian].

2. Vakolia, T.I. (2011). Sutnist i struktura doslidnytskykh kompetentnosti maibutnoho vchytelia pochatkovykh klasiv [The essence and structure of the research competencies of the future primary school teacher]. *Science and education*. No. 7. pp. 14–17. [in Ukrainian].

3. Holovan, M.S. & Yatsekno, V.V. (2012). Sutnist ta zmist poniattia “doslidnytska kompetentnist” [The essence and content of the concept of “research competence”]. *Theory and teaching methods of fundamental disciplines in higher education: a collection of scientific papers*. Vol. VII. pp. 55–62. [in Ukrainian].

4. Karpova, L. (2019). Doslidnytska kompetentnist vchytelia Novoi ukrainskoi shkoly [Research competence of the

teacher of the New Ukrainian School]. *Youth & market*. Monthly scientific-pedagogical journal. Drohobych, Vol. 1 (168). pp. 85–89. [in Ukrainian].

5. Moskalenko, V.V. (2021). *Sotsializatsiia osobystosti*. [Socialization of personality]. *Monograph*. Kyiv, 540 p. [in Ukrainian].

6. Nikolaieva, L. (2011). *Teoretychni aspekty naukovodoslidnytskoi diialnosti studentiv mahistratury*. [Theoretical aspects of research activities of master's students]. *Problems of modern teacher training*. No. 4 (2). pp. 178–184. [in Ukrainian].

7. Norkina, O.V. (2017). *Rozvytok doslidnytskoi kompetentnosti vchyteliv matematyky zasobamy informatsiionokomunikatyvnykh tekhnolohii*. [Development of research competence of mathematics teachers by means of information and communication technologies]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Uman, 23 p. [in Ukrainian].

8. Povidachyk, M.M. (2023). *Sutnist i zmist konkurentospromozhnosti vchytelia matematyky v konteksti teorii konkurentsii "p'yaty syl" M. Portera*. [The essence and content of the mathematics teacher's competitiveness in the context of M. Porter's "five forces" theory of competition]. *Scientific Bulletin of Uzhhorod University. Series: "Pedagogy. Social work"*. Vol. 1 (52). pp. 148–153. [in Ukrainian].

9. Rakov, S.A. (2005). *Matematychna osvita: kompetentnisnyi pidkhid z vykorystanniam IKT*. [Mathematical education: a competency-based approach using ICT]. *Monograph*. Kharkiv, 360 p. [in Ukrainian].

10. Semakova, T. & Shlishchenko, O. (2012). *Naukovodoslidnytska robota yak shliakh formuvannia profesiinoi kompetentnosti vykladacha*. [Scientific research work as a way of forming the teacher's professional competence]. *Information technologies in education, science and production*. Vol. 1 (1). pp. 124–127. [in Ukrainian].

11. Sysioieva, S.O. & Kozak, L.V. (2016). *Rozvytok doslidnytskoi kompetentnosti vykladachiv vyshchoi shkoly*. [Development of research competence of teachers of higher education]. *Study guide*. Kyiv, 155 p. [in Ukrainian].

12. Tymchenko, O. (2020). *Naukovodoslidnytska diialnist uchytelia yak zasib yoho profesiinoho samovdoskonalennia. Osvita doroslykh: svitovi tendentsii, ukrainski realii ta perspektyvy*. [Scientific research activity of the teacher as a means of his professional self-improvement. Adult education: global trends, Ukrainian realities and prospects]. *Monograph*. Kyiv-Kharkiv, pp. 456–461. [in Ukrainian].

13. Freeman, D. (1998). *Doing Teacher Research: From Inquiry to Understanding*. Boston, 258 p. [in English].

Стаття надійшла до редакції 04.04.2024

УДК 37.091.3:7.012

DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2024.301262>

Анатолій Бровченко, кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри дизайну
Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

КЛАСТЕРНИЙ ПІДХІД ДО ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ДИЗАЙН-ОСВІТИ

У статті розкривається актуальність співпраці креативних кластерів та закладів дизайн-освіти для підготовки майбутніх дизайнерів, які відповідають запитам ринку праці, в сегменті креативних індустрій. У ній подається передовий досвід британської вищої дизайн-освіти щодо розвитку зв'язків з креативною індустрією для підготовки висококваліфікованих фахівців креативних спеціальностей. Автор зазначає, що в Україні креативні індустрії ще не набули значного розвитку, але вже є приклади ефективної взаємодії між креативними кластерами та закладами дизайн-освіти у справі підготовки дизайнерів.

Ключові слова: дизайн-освіта; креативні кластери; креативні індустрії; співпраця; робочі місця; громади.

Лім. 10.

Anatoliy Brovchenko, Ph.D. (Pedagogy),
Associate Professor of the Design Department,
Kyiv Borys Hrinchenko University

CLUSTER APPROACH TO IMPROVING THE QUALITY OF DESIGN EDUCATION

The article reveals the features of the cluster approach to improving the training of future designers for the creative economy. The difference between a business cluster and a creative cluster is highlighted. Features of the industrial strategy of the governments of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland to establish a productive form of interaction between creative clusters and design education institutions are presented. The author cites an example of such interaction between Abertay University, which heads a creative cluster in partnership with other higher educational institutions and commercial companies – representatives of the game industry. The task of such a cluster is to respond to three high-level local challenges: creative risk, technological innovation and commercial experience. Their goals include developing the workforce to create original content and fostering a new generation of creative R&D practitioners, as well as